

ایکس بی آر ال؛

یکپارچه سازی

گزارشهای

مالی

میثم قاسمی

**رئیس اداره نظارت بر حسابرسان معتمد و
گزارشگری مالی سازمان بورس و اوراق بهادار**

سازش

به شما خوش آمد می گوئیم و از همکاری پیوسته شما با رسانه های حسابداری و مشارکت در اطلاع رسانی بسیار سپاسگزاریم. تلاشهای گسترده شما برای توسعه و بهبود اطلاع رسانی و به ویژه در ارتباط با فناوری ایکس بی آر ال چشمگیر بوده است. به این پرسش مقدماتی پاسخ دهید که ایکس بی آر ال چیست و چرا مطرح است و چه ویژگیهایی دارد.

قاسمی

داده های اینترنتی و جریانهای اطلاعاتی فاقد معانی یکسان جهانی هستند. بر این اساس، این اطلاعات به راحتی قابل فهم، تجزیه و تحلیل و ترجمه توسط استفاده کنندگان نیستند. بدین منظور و در جهت استاندارد سازی داده ها، زبان ایکس ام ال (XML) طراحی گردیده است. از ایکس ام ال به عنوان یک انقلاب در انتقال داده ها

می‌کند، افزوده می‌شود. برای مثال کشورهای چین، ژاپن و کره جنوبی از اولین کشورهایی هستند که از ایکس‌بی‌آرال در بورسهای خود برای گزارشگری مالی استفاده کرده‌اند. سازمان بورس و اوراق بهادار آمریکا استفاده از ایکس‌بی‌آرال را برای تمامی شرکتهای پذیرفته‌شده در بازارهای سهام، از اوایل سال ۲۰۰۹ اجباری کرده است.

سازمان

سازمان بورس و دیگر مراجع نظارتی چگونه می‌توانند از این فناوری بهره‌جویی کنند؟ چه فرایندی را باید طی کنند و چه کارهایی را باید انجام دهند؟

قاسمی

امروزه، همه افراد اتفاق نظر دارند که ورود اطلاعات به‌روشن دستی (حتی از یک سیستم به سیستم دیگر)، پرهزینه، کند، غیردقیق و در نتیجه ناگزیر از خطاهای انسانی است. کارکردن با اطلاعات با روش دستی چه از لحاظ ورود و چه از لحاظ بررسی آنها منسوخ شده است. ضمن آن‌که سیستم نظارتی که از مزیت بستر استاندارد شده بهره می‌گیرد، بهترین یاری‌گر برای نهادهای ناظر می‌باشد. آن‌چه که در استراتژی کلان توسعه بسترهای مالی و به‌خصوص تدوین سند استراتژی توسعه بازار سرمایه با عنوان استانداردسازی نرم‌افزاری بسترهای مالی مطرح می‌شود، قدم اول در جهت هموارسازی و اجرایی‌شدن مسیر رشد و توسعه می‌باشد و این مهم مورد توجه بسیاری از کشورهای پیشرفته قرار گرفته است.

نهادهای ناظر در کشور، فرایند نظارت را از طریق گزارشهای خاص دریافتی از شرکتهای تحت نظارت انجام می‌دهند و متأسفانه با وجود این‌که بسیاری از گزارشها با یکدیگر همپوشانی دارد اما رویکرد یکپارچه‌سازی و استاندارد ساختن گزارشها دیده نمی‌شود. شاید یکی از دلایل آن، بی‌تفاوتی به تحمیل هزینه‌های اخذ گزارشها از اشخاص تحت نظارت است.

با فرض این‌که میل به استانداردسازی و یکپارچه‌سازی در نهادهای ناظر در جهت کاهش هزینه‌های تولید انواع و اقسام گزارشها وجود داشته باشد، با توجه به تخصصی‌بودن تولید واژه‌نامه، نهادهای ناظر کشور باید مسئولیت تهیه و تصویب واژه‌نامه‌های لازم جهت کدگذاری

و همچنین شناسایی اطلاعات در اینترنت یاد می‌شود. این زبان توسط بیشتر شرکتهای تولیدکننده پشتیبانی شده و دارای کاربردهای فراوانی در حوزه‌های علوم، هنر و تجارت است. **ایکس‌بی‌آرال (XBRL)** به‌عنوان یکی از اعضای خانواده ایکس‌ام‌ال، تبدیل به ابزاری جهت مبادله استاندارد اطلاعات مالی و تجاری بین موسسه‌های تجاری در دنیای اینترنت گردیده است.

زبان گزارشگری تجاری گسترش‌پذیر یا ایکس‌بی‌آرال در واقع فرایندی است که از طریق آن هر بخش از اطلاعات مالی که واحد تجاری در صدد مبادله آن باشد، کد و برچسب‌گذاری می‌گردد. این کدگذاری با استفاده از واژه‌نامه‌های استاندارد صورت می‌گیرد. علاوه بر اطلاعات کمی، اطلاعات غیرکمی (اطلاعات توصیفی) نیز می‌توانند دارای برچسب شوند. در حال حاضر، واژه‌نامه‌های متعددی، برای نیازهای خاص، مانند صورتهای مالی اساسی، گزارشهای حسابداری مدیریت، دفاتر کل، اظهارنامه مالیاتی، گزارشهای خاص شرکتهای بورسی و برنامه‌های حسابرسی وجود دارد. استانداردسازی اطلاعات باعث انتقال مفاهیم و معانی دقیق اطلاعات مبادله‌شده به استفاده‌کنندگان از آن اطلاعات می‌شود. به‌اختصار می‌توان گفت استفاده از ایکس‌بی‌آرال دارای مزیتها و منافع زیادی است؛ از جمله:

- (الف) افزایش کارایی و اثربخشی فرایند گزارشگری،
- (ب) امکان جستجو در داده‌ها صرف‌نظر از نوع قالب‌بندی و تکنولوژی به‌کار رفته برای گردآوری داده‌ها،
- (ج) دسترسی سریع و مطمئن به داده‌ها، و
- (د) دسترسی آنی به مدارک الکترونیکی از جمله صورتهای مالی.

قطعا استفاده از ایکس‌بی‌آرال باعث دسترسی و استفاده بهتر از داده‌ها و اطلاعات برای استفاده‌کنندگان می‌گردد.

بررسی روند تغییرات و تحولات صورت‌گرفته در زمینه استفاده از ایکس‌بی‌آرال نشان می‌دهد که این موضوع پدیده‌ای فراتر از «وسیله مبادله اطلاعات تجاری» است و از آن به‌عنوان زبان آینده گزارشگری مالی یاد می‌شود. امروزه ایکس‌بی‌آرال در بسیاری از کشورها پیاده‌سازی شده و هر ساله بر تعداد کشورهایی که از آن برای گزارشگری مالی استفاده

در جهت حفظ قابلیت مقایسه صورتهای مالی، اجازه تعدیل واژهنامه‌های تدوین شده برای صنایع را به شرکتها نمی‌دهند، به عبارت دیگر، در این کشورها، واژهنامه‌ها فقط در ۲ سطح ملی و صنعت تدوین می‌گردند. با توجه به رویکرد نهادهای ناظر در شیوه مطالبه گزارش از شرکتها، به نظر می‌رسد این رویکرد در کشور بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

صنایع

آیا فناوری ایکس‌بی‌آرال بر فرایند گزارشگری مالی تاثیر دارد؟ آیا فرایند گزارشگری مالی در اثر استفاده از ایکس‌بی‌آرال نیازمند تغییر و تحول است؟

قاسمی

ایکس‌بی‌آرال را می‌توان به عنوان یک سیستم کد میله‌ای برای صورتهای مالی در نظر گرفت که به شرکتها اجازه می‌دهد تا از برچسبهای متداول ملی یا بین‌المللی (طبق واژهنامه) برای مشخص کردن مفاهیم گزارشگری خاص که در یک شرکت وجود دارد، استفاده کنند. با استفاده از این فناوری، امکان مبادله بلادرنگ و دقیق اطلاعاتی که بدین ترتیب کدگذاری می‌شوند بین سیستمها وجود دارد. همچنین این استفاده می‌تواند دقت، درستی، کارایی و شفافیت گزارشگری مالی را افزایش دهد. در ایکس‌بی‌آرال چارچوب و استانداردهای مربوط به گزارشگری در نرم‌افزارهای مربوط طراحی می‌شود تا اطلاعات مربوط به واحد تجاری برای گزارشگری الکترونیکی پردازش و عرضه شود و از این طریق نرم‌افزار می‌تواند با سرعت بالایی داده‌های تجاری را ارزیابی، تبدیل، جستجو، خلاصه، و تجزیه و تحلیل و برای بخشهای درون سازمانی استفاده‌کنندگان مختلف گزارش کند.

ایکس‌بی‌آرال پردازش اطلاعات را آسان می‌کند، اطلاعات تجاری را با سرعت بیشتری در اختیار استفاده‌کنندگان قرار می‌دهد، با کاهش زمان تهیه اطلاعات این امکان را به تحلیل‌گران مالی می‌دهد که وقت بیشتری را به تحلیل اطلاعات (و نه گردآوری آن) اختصاص دهند، سرعت جستجوی اطلاعات را بالا می‌برد، و مهم‌تر از همه علاوه بر کاهش زمان و هزینه، شفافیت مراحل تبدیل اطلاعات و گزارشگری مالی را بالا می‌برد.

به‌طور خلاصه می‌توان مزایای استفاده از ایکس‌بی‌آرال را

ایکس‌بی‌آرال

در تسریع ارائه

گزارشهای درون سازمانی

تلفیق صورتهای مالی و

گزارشگری قسمتها و بخشها

می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد

همچنین واژهنامه‌های دیگر برای تهیه سایر گزارشها از قبیل گزارشهای مدیریتی، اظهارنامه‌های مالیاتی و سایر الزامات گزارشگری را بر عهده گیرند. در اجرای این موضوع می‌توان از واژهنامه‌های متعددی که تاکنون توسط کشورهای مختلف (برای مثال بر اساس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی) منتشر شده است، استفاده کرد و پس از تدوین آن باید نهادی مسئولیت به‌روزرسانی واژهنامه‌ها را عهده‌دار شود چرا که این موضوع یک فرایند دائمی و مستمر بوده و با هرگونه تغییر در استانداردهای حسابداری، لازم است که واژه نامه‌های تدوین یافته تعدیل و به‌روز شوند.

در مرحله بعد از آنجا که الزامات گزارشگری مالی در صنایع مختلف با هم متفاوت است و هر صنعت دارای الزامهای خاص گزارشگری خود می‌باشد، باید تدوین واژهنامه‌ها برای صنایع (برای مثال صنعت بانکداری، بیمه، هوانوردی، کشاورزی) انجام شود. در نهایت، نیاز به تدوین واژهنامه‌هایی است که بتواند انتظارات گزارشگری اقلام خاص در سطح شرکتها و همچنین افشای اختیاری برخی اطلاعات در سطح شرکتها را پوشش دهد.

هر چند که اصولاً یکی از ویژگیهای ایکس‌بی‌آرال، گسترش پذیر بودن آن است که به شرکتها اجازه می‌دهد تا با بررسی قواعد حاکم بر آن، عناصر موردنظر و نیاز خود را در قالب واژهنامه‌های موجود تدوین کنند اما در برخی کشورها

اقدام مختلف را به‌خاطر بسپارند، این‌کار به‌صورت خودکار توسط نرم‌افزارهای مرتبط انجام می‌گیرد. تنها کاری که در شرکت باید انجام شود انتخاب استاندارد ایکس‌بی‌آرال هنگام ورود اطلاعات است و در پی آن استانداردسازی اطلاعات به‌صورت خودکار توسط نرم‌افزار هنگام فراهم‌سازی اطلاعات صورت می‌گیرد. برای نمایش گزارش نهایی، اطلاعات آماده‌شده با نمایش دلخواه در قالب‌های پی‌دی‌اف (PDF)، ورد (Word)، و اکسل (Excel) و یا هر قالب دیگری، امکان بررسی گسترده‌تری را به تهیه‌کنندگان می‌دهد. این قابلیت انعطاف باعث می‌شود تنها با یکبار تولید اطلاعات توسط نرم‌افزارهای حسابداری یا مدیران شرکتها، گزارشها و اطلاعاتها قابلیت نمایش در هر قالب دلخواهی را داشته باشند که این تبدیلات بدون انجام هیچ عملی توسط انسان و کاملاً خودکار می‌باشد و جستجوی اطلاعات به‌صورت زنده و برقراری امکان مقایسه با اطلاعات قبلی را فراهم می‌کند. این به‌معنی صرفه‌جویی در هزینه، وقت و بالابردن کیفیت و دقت و سرعت تهیه گزارشها است.

پر واضح است، هرگاه حسابداران مدیریت، اطلاعات را از سیستم‌های مالی موجود انتخاب کنند و به کاربرگهای دیگری انتقال دهند تا گزارشهای قابل استفاده‌ای را ارائه دهند، احتمال بی‌دقتی و ناکارایی وجود دارد. در این خصوص ایکس‌بی‌آرال می‌تواند کمک خوبی باشد و از این طریق فرصتی را در اختیار حسابداران مدیریت می‌گذارد تا زمان بیشتری را با ریسک اشتباه کمتر، بر روی تحلیل داده‌های اساسی صرف کنند. در خصوص تاثیر ایکس‌بی‌آرال بر حساب‌رسان نیز می‌توان گفت که این فناوری موجب می‌شود تا اطلاعات به‌موقع‌تر، دقیق‌تر و کامل‌تر برای تجزیه و تحلیل اثربخش‌تر اطلاعات (به‌ویژه در موارد خلاف قاعده و غیرعادی) در اختیار قرار گیرد و امکان بررسیهای کاراتر با افزایش تعداد و تناوب ارزیابیها را فراهم می‌کند. به‌طور کلی امکان حساب‌رسی برخط به‌مراتب بیشتر از گذشته با استفاده از این تکنولوژی می‌تواند مورد توجه قرار گیرد.

سایبرس

به‌نظر می‌رسد توسعه گزارشگری الکترونیک گزارشگری مالی را در آینده متحول خواهد کرد. حسابداران و

به‌شرح زیر عنوان کرد:

- بهبود قابلیت اتکا و دقت در داده‌های مالی،
- تمرکز بر تجزیه و تحلیل، پیش‌بینی و تصمیم‌گیری به‌جای تمرکز بر گردآوری، تکمیل و آماده‌سازی داده‌ها،
- تصمیم‌گیریهایی سریع و اثربخش،
- بهبود تعامل با سهامداران از طریق ارائه شفاف‌تر و کاربرپسند اطلاعات،
- تسهیل فرایند و کاهش هزینه گزارشگری به مقامات ناظر و قانونی همچون مالیات،
- کاهش چشم‌گیر هزینه‌ها به واسطه انجام خودکار امور،
- افزایش کارایی و اثربخشی در گردآوری داده‌ها و فرایندهای مربوط به صورت جامع و قابل اتکا،
- افزایش ارزش رقابتی در ارائه اقسام مختلف داده‌ها به موسسه‌ها و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی،
- افزایش شفافیت، یکنواختی و نظم گزارشهای مالی شرکتها،
- فراهم‌کردن سریع‌تر و قابل اتکا برای ارزیابی عملکرد مالی شرکت،
- قابلیت مقایسه گزارشهای مالی با زبانهای مختلف و بی‌نیازی به ترجمه گزارشهای مالی در شرکتها چند ملیتی.

سایبرس

حسابداران و حساب‌رسان در محیطی که گزارشگری مالی با استفاده از فناوری ایکس‌بی‌آرال انجام می‌شود چه نقشی پیدا می‌کنند؟ به عبارت دیگر، در محیط گزارشگری مالی الکترونیک چه خدماتی به‌وسیله حسابداران و حساب‌رسان عرضه می‌شود؟

قاسمی

همان‌طور که گفته شد با توسعه ایکس‌بی‌آرال و یا به‌طور عام استانداردکردن فرایند نقل و انتقال اطلاعات، سیستم‌های بررسی اطلاعات شرکتها با دریافت پرونده الکترونیکی گزارش مبتنی بر استاندارد می‌توانند آنها را به سرعت و به‌سادگی پردازش کنند و به‌علت نبود دخالت انسان در تبادل اطلاعات، خطای ورود اطلاعات حذف می‌شود. هم‌اکنون برخی شبکه‌های خبری با استفاده از استانداردسازی داده‌ها، اطلاعات بورسها را لحظه‌به‌لحظه در اختیار بینندگان می‌گذارند. در این فرایند حسابداران نیازی ندارند که نوع برچسب مورد استفاده برای

حسابرسان چگونه باید خود را برای آینده آماده کنند؟

قاسمی

ایکس بی آرال برای مدیریت و حسابرسان شرکتها، این کارایی را به وجود می آورد که به داده های تجاری بیشتری در مدت زمان کمتری دسترسی داشته باشند. این امر باعث می شود تا تجزیه و تحلیل اطلاعات تجاری آسان تر شود که در نهایت به افزایش کارایی حسابرسی خواهد انجامید. زیرا این امکان برای حسابرسان به وجود می آید تا زمان بیشتری را برای تجزیه و تحلیل صرف کنند و به طور موثرتری داده ها را مورد ارزیابی قرار دهند.

البته باید توجه داشت که تغییرات فرایند گزارشگری مالی نیازمند ایجاد رویه های جدید برای اجرای عملیات حسابرسی است. اگر چه هدف اصلی حسابرسی مالی و استانداردهای حسابرسی تغییر نمی کند، اما اسناد و مدارک و گزارشهای الکترونیکی که تحت حسابداری همزمان تهیه می شود، نقش حسابرسان مستقل در فرایند گزارشگری مالی، از جمله خطر حسابرسی و ماهیت تهدیدها را تغییر می دهد. به نظر می رسد استفاده روزافزون از تجارت الکترونیکی و گسترش آن در جهان، حسابرسان را وادار می کند که از فنون حسابرسی همزمان و خودکار استفاده کنند.

سازمان

سازمان بورس چه برنامه ای را برای تشویق شرکتها به منظور به کارگیری ایکس بی آرال دارد؟

قاسمی

سازمان بورس و اوراق بهادار همواره تلاش کرده تا سیستم گزارشگری مالی شرکتها به صورت یکپارچه و با گزارشگری تا حد معقول استاندارد و قابل مقایسه در بازار سرمایه فراهم باشد. این در حالی است که در حال حاضر با استفاده از شبکه جهانی اینترنت و تکنولوژیهای نظیر ایکس بی آرال، سازمانها روشهایی کارا تر، موثرتر و بهتر برای حل این گونه مسایل در اختیار دارند. در واقع دیگر لازم نیست که شما یک شرکت بزرگ چند ملیتی باشید تا بتوانید از یکپارچه سازی اطلاعات استفاده کنید. به طوری که اظهار می شود دیگر برای گردآوری داده ها برای اتخاذ یک تصمیم، (که زمانی حدود دو تا سه ماه زمان می برد)، کمتر از یک هفته، زمان لازم است. این امر

کمک شایانی به تصمیم گیریهای به موقع در سازمان می کند. شاخصهای جغرافیایی و تجاری هر منطقه و استفاده از سیستمهای متفاوت منجر به حجم وسیعی از اطلاعات می گردد که برای تصمیم گیریهای جهانی و منطقه ای تعدیلاتی لازم است. از طرفی اطلاعات در حجم وسیعی در پایگاه داده های شرکت و یا نهاد مرتبط آن اندوخته شده است. در واقع همان اطلاعاتی که مورد نیاز مدیران برای تصمیم گیری است در مخزنهایی غیرقابل دسترس می باشد و یا به سختی در دسترس است. در حالی که برای مدیران، زمان بسیار نقش حیاتی و مهمی دارد و دسترسی به این مخازن بسیار زمان بر و غیرقابل انعطاف است. استاندارد کردن داده ها و منابع و استفاده از کلمات مشترک منجر به استفاده بهینه از اطلاعات می شود و این کاری است که در واقع ایکس بی آرال انجام می دهد. با توجه به منافع به کارگیری این فناوری، سازمان بورس پروژه ایکس بی آرال را در دستور کار قرار داده و در این خصوص سمینارها و مطالب زیادی منتشر و همواره با تشریح این فناوری و مزایای استفاده از آن برای آشنایی شرکتها، تلاش کرده است.

باید اشاره کنم که سازمان بورس و اوراق بهادار همزمان با تصمیم خود مبنی بر پیاده سازی سامانه کدال، انجام مطالعات در خصوص امکان سنجی پیاده سازی ایکس بی آرال را نیز از اواخر سال ۱۳۸۵ در دستور خود قرار داد و مطالعات زیادی در این زمینه انجام شد و از سال ۱۳۸۷ جزو برنامه های سازمان بورس قرار گرفت و اقدام انجام شده در این خصوص به شرح ذیل است:

- ۱- گزارش شناخت و به کارگیری زبان گزارشگری تجاری گسترش پذیر (اردیبهشت ۱۳۸۶)،
 - ۲- بررسی نحوه اجرا و پیاده سازی زبان گزارشگری تجاری گسترش پذیر (اردیبهشت ۱۳۸۷)،
 - ۳- فراهم آوردن مقدمات لازم جهت به کارگیری ایکس بی آرال (آذر ۱۳۸۷)،
 - ۴- تهیه و تدوین دانشنامه اولیه و ارائه به شرکت مجری جهت پیاده سازی.
- در این مرحله با بررسی صورتهای مالی شرکتها تولیدی، استانداردهای حسابداری ملی و سایر اطلاعات درخواستی

انجام شده، فعلا در دستور کار سازمان قرار ندارد.

به کارگیری استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی می تواند به دلایل زیر به تسریع در موضوع عملیاتی ساختن استفاده از ایکس بی آرال در ایران و پرهیز از دوباره کاری کمک کند:

۱- سازمان بین المللی ایکس بی آرال قبلا اقدام به تهیه دانشنامه بر اساس استانداردهای بین المللی کرده است و این واژه نامه به صورت مرتب برای تغییرات در این استانداردها به روز می گردد. از آن جا که این واژه نامه بدون حق تالیف بوده، لذا می توان از آن به آسانی در ایران استفاده کرد. این موضوع می تواند صرفه جویی زمانی و مالی زیادی را برای پروژه ایکس بی آرال به دنبال داشته باشد.

۲- نرم افزارهایی که برای عملیاتی ساختن ایکس بی آرال در دنیا تدوین گردیده اند، عمدتا براساس استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی نوشته شده اند. در صورت پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی در ایران می توان از این نرم افزارها استفاده کرد و بدین ترتیب هزینه های مالی و زمانی مورد نیاز برای تدوین نرم افزار لازم برای استفاده از ایکس بی آرال در ایران کاهش خواهد یافت.

۳- می توان از تجربه کشورهای دیگر که پروژه ایکس بی آرال آن ها بر اساس استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی است، استفاده کرد و همچنین با توجه به ترجمه استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی توسط سازمان حسابرسی و پذیرش آن توسط بنیاد استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی، نیاز به ترجمه عناصر صورتهای مالی به زبانهای مختلف لزومی ندارد.

سازمان

با این همه مزایا که برای ایکس بی آرال و گزارشگری مالی الکترونیک تعریف می کنید، بدنیست به چالشهای آن هم اشاره کنید؟

قاسمی

همان گونه که گفته شد نیاز است تا یکپارچه سازی سیستمها صورت گیرد و بدین معنا نیست که کلیه سیستمها در گذشته به یکدیگر متصل نبوده اند. سیستمهای تجاری خاص که می بایست با یکدیگر در ارتباط باشند در گذشته نیز وجود داشته و بدون در نظر گرفتن مخارج آن با یکدیگر ارتباط نیز داشته اند،

سازمان بورس

پروژه ایکس بی آرال را

در دستور کار قرار داده و

در این خصوص

سمینارها و

مطالب زیادی

منتشر کرده است

جهت افشا، یک دانشنامه که کلیه موارد مستلزم افشا را در صورتهای مالی اساسی در بر داشته باشد، تهیه شد. فرایند ایجاد دانشنامه را می توان به شرح زیر مختصر کرد:

۱- گردآوری اطلاعات و اقلام در خصوص شرکتهای تولیدی،
۲- طراحی اولیه دانشنامه مبتنی بر دانشنامه تهیه شده بر اساس استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی و تعدیل آن بابت مقررات و استانداردهای ملی حسابداری،
۳- طرح و تصویب اقلام صورتهای مالی و نحوه ارائه آن ها (در رابطه با دانشنامه تهیه شده)، در کمیته استانداردها و آموزش سازمان بورس.

مدل داده و دانشنامه شرکتهای تولیدی و خدماتی (اصلی و تلفیقی) در سال ۹۰ ارائه شد و از همان سال، ساخت پرونده الکترونیکی ایکس بی آرال صورتهای مالی این صنعت با استفاده از اطلاعات مندرج در سامانه کدال شروع شد. اما علی رغم ساخت مدل دادهای صنایع بانک، بیمه، لیزینگ و سرمایه گذاری (که تدوین و پیاده سازی دانشنامه بر اساس استانداردهای حسابداری ایران صورت گرفت)، با توجه به این که به کارگیری استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی توسط شرکتهای ثبت شده نزد سازمان در دستور کار قرار گرفت این پروژه به حالت تعلیق درآمد و ظاهرا علی رغم کارهای

می توان کمیته ای

متشکل از نهادهای ناظر

تشکیل داد تا

سیاست گذاری در

ایکس بی آر ال

صورت گیرد

لذا آن چه بیشترین چالش را ایجاد می کند فهم و آموزش این فرایند و نبود شرکت نرم افزاری مناسب است که با هزینه مناسبی بتوان آن را راه اندازی کرد و لازم است شرکت های نرم افزاری کشور خود را با شرایط جدید وفق دهند و نیازهای واحد گزارشگر را تامین کنند که البته به نظر می رسد غفلت در این موضوع موجبات از دست رفتن بازار برای این شرکتها را فراهم خواهد کرد.

سازمان

بعد از تجربه سازمان بورس برای راه اندازی ایکس بی آر ال در ایران، به نظر شما اکنون چه مرجعی باید ناظر بر مقررات استفاده از فناوری ایکس بی آر ال باشد؟ مرجع متولی چه وظایفی را باید انجام دهد؟

قاسمی

اول از همه باید، توافق همگانی حداقل در بین نهادهای ناظر وجود داشته باشد که از این تکنولوژی در جهت دریافت سریع و کم هزینه اطلاعات از شرکتها اقدام کرد. با تغییر رویکرد، هم نهادهای ناظر به گزارشهای مورد نیاز خود دست خواهند یافت و هم بار کاری شرکتها به منظور ساخت انواع و اقسام گزارشها به نهادهای ناظر پایین خواهد آمد. چنانچه این توافق حاصل شود آن گاه می توان کمیته ای متشکل از نهادهای ناظر (برای مثال، بانک مرکزی، بیمه مرکزی، سازمان امور مالیاتی و سازمان بورس و اوراق بهادار) تشکیل داد تا سیاست گذاری در این امر صورت گیرد. در ادامه یکی از این نهادها، باید مسئولیت به روز رسانی واژه نامه ها را عهده دار شود چرا که این موضوع یک فرایند دایمی و مستمر بوده و با هر گونه تغییر در استانداردهای گزارشگری، لازم است که واژه نامه های تدوین یافته تعدیل و به روز شوند.

علاوه بر این، امیدوارم منافع و مزایای استفاده از ایکس بی آر ال، جدا از الزامهای نهادهای ناظر، مشوق شرکتها باشد و از آن بهره مند گردند. زیرا ایکس بی آر ال در تسریع ارائه گزارشهای درون سازمانی، تلفیق صورتهای مالی، و گزارشگری قسمتها و بخشها می تواند مورد استفاده قرار گیرد.

سازمان

از پاسخهای جامع شما سپاسگزاریم. به امید آن که تلاشهای شما در زمینه گزارشگری مالی الکترونیک در سازمان بورس به موفقیت کامل بیانجامد.

چرا که منافع آن بسیار حیاتی بوده و یا موجب صرفه جویی در هزینه ها می شده اند. برای مثال سیستم فروش بلیت های هواپیمایی یکپارچه هستند که اجازه می دهد از یک محل برای هر بخش از سفر خود و با خطوط هوایی مختلف برای خود بلیت تهیه کنید. امروزه با ایکس بی آر ال و دیگر ابزار مشابه، هزینه از میان برداشتن این فضاهای خالی بسیار کاهش یافته است و معادله هزینه منفعت به سمت منفعت سوق داده شده است، به این معنا که این شکافها با منفعت بیشتری با یکدیگر ارتباط پیدا می کنند. واحدهای تجاری هوشمند از این فرصتها استفاده می کنند تا در فضای رقابتی همواره بهترین باشند، چرا که در بازارهای جهانی هر لحظه غفلت در تصمیم گیریهای به موقع موجب خسران جدی و یا کاهش در کسب منافع خواهد بود.

امروزه در بسیاری از سمینارهای بین المللی مرتبط با ایکس بی آر ال و استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی، شرکت های نرم افزاری حضور چشمگیری دارند و به تشریح قابلیت های خود می پردازند. سرعت گسترش به کارگیری ایکس بی آر ال در کشورها و شرکتها، شرکت های نرم افزاری را به گسترش فعالیتهای خود به خصوص در افزایش ویژگیهای تجزیه و تحلیل و آنالیز داده های گردآوری شده ترغیب کرد، به گونه ای که تقریباً تمام شرکت های نرم افزاری، توانایی ارائه انواع و اقسام گزارشها و نمودارها را (علاوه بر کاربر پسند بودن) دارند.